

Rivista critica di clinica medica 1915, No. 43.

FERDINANDO BATTISTINI e GIOVANNI ROSSI. *Note cliniche sopra alcuni casi di tubercolosi polmonare curati col pneumotorace artificiale.* — Wordt vervolgd.

ALBERTO SALMON. *Le lesioni dei nervi periferici in guerra.* — Wordt vervolgd.

ADOLFO MÀRTIRI. *La formula ematologica e la teoria endocrina del morbo di PARKINSON.* — Wordt vervolgd.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Het Oranje-kruis-boekje. Handleiding tot het verleenen van eerste hulp bij ongelukken. Samengesteld in opdracht en onder toezicht van den Kon. Nat. Bond voor Reddingwezen en Eerste hulp bij ongelukken „Het Oranje Kruis”. Tweede druk. Gouda, G. B. VAN GOOR ZONEN. 1915. Prijs f 0.65.

Hoewel niet te rekenen tot de oorlogswinsten volgens het huidige spraakgebruik, is het een gulden tijd voor het reddingwezen en hetgeen daarmee verband houdt. De harten zijn geopend en de handen gewillig. Zoo is het te verklaren, dat van het Oranje-kruisboekje een tweede druk noodig bleek, vroeger dan de samenstellers hadden verwacht. Niettegenstaande de oorlogstoestanden ongetwijfeld veel van hun tijd in beslag namen, zijn zij niet in gebreke gebleven, de gelegenheid aan te grijpen om het werk duchtig te herzien.

Terwijl ik voor een goed deel mag verwijzen naar mijn oordeel over den eersten druk (*Ned. tijdschr. v. geneesk.* 1913, II, bldz. 873), kan het opnoemen van enkele wijzigingen tevens gelegenheid geven tot het maken van opmerkingen. In den eersten druk werd de door den neus ingeademde lucht verwarmd en bevochtigd, nu verwarmd en van stof gezuiverd (bldz. 12). Waarom per se een der drie klassieke punten moet vervallen, is mij niet duidelijk.

Om bij kunstmatige ademhaling niet te haastig te werken, wordt aangeraden 101, 102 enz. te tellen. Maar als men nu ook haastig telt? Waarom niet den eenvoudigen raad gegeven, om de bewegingen naar de eigen ademhaling te regelen?

Wat verstaan de schrijvers onder „eerste levensgeesten” bldz. 43? Is dit wel een uitdrukking voor dit boek?

Het blijft zeker voor velen met mij twijfelachtig, of het goed is, in deze handleiding naast de eenvoudige, droge, aseptische wondbehandeling, die in één woord door „afblijven!” zou kunnen worden aangeduid, de antiseptische behandeling met perubalsem indruppelen zelfs te noemen. Dit behoort niet en kan niet behooren tot de competentie van den leek. Door dit gedeelte meer naar achter te verplaatsen, wordt het bezwaar niet ondervangen.

De benamingen van de onderdeelen van een driekanten doek wijken af van de gebruikelijke, en kunnen dus licht tot verwarring aanleiding geven. Terwijl vroeger de rechte hoek punt, de scherpe hoeken slippen genoemd werden, worden hier voor punt het woord top en voor de slippen het woord punten gebruikt. Het zou gewenscht zijn, dat hierin overeenstemming werd verkregen.

De teekening van den toegetrokken „slechten” knoop op bldz. 116 acht ik onduidelijk, vooral omdat hier niet goed uitkomt, dat de slippen loodrecht komen te staan op de richting van het verband.

De wijze van dragen, afgebeeld in fig. 89, bldz. 128, is onpraktisch. Geven de beide dragers elkaar op de gewone wijze de hand, dan houden zij het slechts korten tijd uit. Doelmatiger is het nog, indien zij elkaars polsen omklemmen.

Het dragen volgens fig. 91 en 92 geschiedt gemakkelijker, zoowel voor de dragers als voor den gedragene, indien de handen niet de polsen, maar, hooger op, den onderarm vastgrijpen.

De negende wenk in verband met de ongevallenwet bevat een onjuistheid (bldz. 139). „Het onderzoek” uit den eersten regel dient te vervallen. Dit valt reeds onder de achtste wenk (1ste alinea van art. 29), zoodat daaromtrent het bestuur der Bank kan beslissen en niet de commissie, bedoeld in de volgende leden van dit artikel.

Als nieuw kunnen in den nieuwen druk genoemd worden het voelen van den pols met afbeelding (bldz. 18), de positieve druk van den buikinhoud (bldz. 21), een betere beschrijving van de werking van het zenuwstelsel (bldz. 25), de toevoeging aan het in den eersten druk uitsluitend behandelde oog van de overige zintuigen (bldz. 27 en 28), een afbeelding van hartmassage (bldz. 36), het ophouden der ademhaling als hoofdverschijnsel van schijndood (bldz. 38), de beteekenis van beroerte (bldz. 47), de waterkuur bij verbranding (bldz. 53), een betere beschrijving van het lossnijden van gehangenen (bldz. 60), het wenschelijke om bij sublimaat- en carbolvergiftiging wèl braken op te wekken (bldz. 68), hoe te handelen bij grooten dorst na een ongeluk (bldz. 78), verbranding door warm water (bldz. 79), het dichtdrukken van de armslagader (bldz. 90), betere of nieuwe noodverbanden bij breuk van den bovenarm (bldz. 107), van het onderbeen (bldz. 109), van de wervelkolom (bldz. 110), terwijl het noodverband bij knieschijfbreuk terecht verdwenen is, het uittrekken van jas en schoen (bldz. 112 en 113).

Uit deze onvolledige opsomming moge blijken, dat inderdaad van een grondige herziening sprake is. Op deze wijze zal bij volgende uitgaven, die ongetwijfeld spoedig noodig zullen blijken, het boek voortdurend aan bruikbaarheid winnen.